

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1927 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående meddelande av bestämmelser om storlek och beskaffenhet av valsedlar.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 126, har herr *Grapenson m. fl.* hemställt,

»att riksdagen måtte besluta, att hos Kungl. Maj:t anhålla *dels* att utredning måtte verkställas angående införande av bestämmelser därom, att valsedlar vid offentliga val skola vara av viss angiven storlek och beskaffenhet *dels ock* att Kungl. Maj:t måtte förelägga riksdagen det förslag, vartill utredningen kan föranleda».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I fråga om val av kommunalfullmäktige, stadsfullmäktige och landstingsmän funnos under åren 1913—1918 bestämmelser om valsedlarnas storlek och beskaffenhet. Genom lagen den 13 juni 1913 infördes vid dessa val stadgandet, att valsedlarna *borde* vara »av ofärgat, svenskt normalpapper nr 4, med rektangulär form, 17 centimeter långa och 10 centimeter breda». Att en dylik bestämmelse infördes beträffande dessa val — ehuru icke i fråga om valen till andra kammaren — sammanhänge, såsom av propositionen nr 185 vid 1913 års riksdag framgår, med förefintligheten av graderad röstskala. För att möjliggöra röstvärdets antecknande skulle å valkuverten finnas en utskärning, ett s. k. »fönster», och på grund härav ansågs det, främst ur synpunkten av valhemlighetens bevarande, nödvändigt att meddela föreskrifter därom, att valsedlarna skulle äga lika utseende. Till bestämmelsen om valsedlarnas storlek och beskaffenhet slöto sig särskilda kassationsbestämmelser. Sålunda skulle valsedel vara ogill, till vilken använts papper, som på grund av färg eller beskaffenhet i övrigt företedde sådan väsentlig olikhet med det föreskrivna, att olikheten kunde iakttagas genom utskärningen i valkuverten; detsamma gällde valsedel, vilkens form eller storlek väsentligen avveke från vad i dessa hänseenden stadgades.

Vid den kommunala rösträttsreformen 1918, då den graderade röstskalan borttogs, strökos dessa bestämmelser. Det skäl, som motiverat deras införande, hade då bortfallit, och bestämmelserna om ifrågavarande kommunala val ändrades till likformighet med reglerna om val till andra kammaren,

*Utskottets
yttrande.*

Att nu, såsom motionären föreslår, för »offentliga val» införa bestämmelser om valsedelns storlek och beskaffenhet, synes utskottet icke lämpligt. De skäl, som tidigare, vad vissa kommunala val angår, föranlett dylika stadganden, ha numera försvunnit. Införande av dylika bestämmelser skulle nödvändiggöra nya kassationsföreskrifter av ganska ömtålig natur, en konsekvens, som enligt utskottets mening måste anses betänkelig. Utskottet anser därför, att med lagstiftningsåtgärder i motionens syfte bör anstå, tills erfarenheten visat, huruvida valhemlighetens bevarande sättes i allvarlig fara genom rätten att använda valsedlar av olika storlek och beskaffenhet.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 februari 1927.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. von GEIJER.

Närvarande: Herrar von Geijer, Engberg, Strömberg, David Bergström, Thulin, Adolf Dahl, Reuterskiöld, Stendahl, Leander,* Fehr,* Larsén, Sävström, Magnusson i Tumhult, Gustafson i Kasenberg,* Bäckström,* Borg, K. A. Westman, Andersson i Igelboda, Björkman och Karlsson i Vadstena.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Larsén*, som yrkat bifall till motionen.
